

HEDEMORA
KOMMUN

TRYGGHETSPLAN

LIKABEHANDLINGSPLAN
OCH
PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING
FÖR STURESKOLAN

2017-2018

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Vår vision.....	3
Bakgrund.....	3
Tydliga roller	4
Information om trygghetsarbetet.....	5
Barn och elevers delaktighet i trygghetsarbetet	5
Barn och elevers rättighet till stöd när hon/han känner sig kränkt.	6
Kartläggning och nulägesanalys	6
Mål och konkreta åtgärder för att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter	7
Kön.....	7
Könsövergripande identitet eller uttryck	8
Etnisk tillhörighet.....	9
Religion eller annan trosuppfattning.....	9
Funktionshinder	10
Sexuell läggning.....	10
Ålder	10
Förebygga kränkande behandling	11
Upptäcka	12
Om personal kränkt elev	12
Rutiner för utredning, åtgärder, dokumentation och uppföljning	12
Uppföljning och utvärdering av trygghetsplanen	13
Resultat av uppföljning och utvärdering redovisas i kvalitetsredovisningen.	13

Vår vision

På vår skola ska vi visa tolerans och respekt för varandra, det skall prägla skolans vardag. Stureskolan ska vara en skola där kränkande behandling inte förekommer och där alla kan känna trygghet.

Bakgrund

Från och med 1 januari 2009 regleras likabehandlingsarbetet i:

Diskrimineringslag 2008:567

6 kap. i Skollagen (2010:800).

En likabehandlingsplan enligt 3 kap. 16 § diskrimineringslagen (2008:567) och en plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen (2010:800) ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. (Förordning (2011:681).

Diskrimineringslagen ska motverka diskriminering på grund av:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionshinder
- sexuell läggning
- ålder

Att främja likabehandling handlar bland annat om att skaffa sig kunskaper kring varje specifik diskrimineringsgrund och vad som utgör kränkande behandling.

Trygghetsplanen omfattar plan mot kränkande behandling och likabehandlingsplan.

Direkt diskriminering: Innebär att barn/elev blir orättvis behandlad eller missgynnad på grund av kön, etniska tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder, ålder eller köns överskridande uttryck.

Indirekt diskriminering: Tillämpandet av en bestämmelse som verkar neutral men som får diskriminerande effekt.

Trakasserier: Om någon uppträder kränkande mot barn/elev på grund av kön, etniska tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder, ålder eller köns överskridande uttryck.

Annan kränkande behandling: Ett uppträdande som, utan att vara trakasserier kränker ett barns eller en elevs värdighet, exempelvis våld, hot och utfrysning. Andra exempel på kränkande behandling är nedsättande ryktesspridning, förlöjliganden och utfrysning. Kränkningar kan ske på olika sätt. Det kan även vara att du upprepade gånger blir retad för hur du ser ut, att du är blyg eller annorlunda.

Annan kränkande behandling kan också vara tyst genom att du inte får vara med eller att andra himlar med ögonen när barn/elev säger något. Det finns även kränkningar som är brottsliga handlingar, såsom olaga hot, misshandel och ofredande.

Mobbning är annan kränkande behandling.

Det finns vidare beteenden som av ett barn eller en elev kan uppfattas som kränkande men som är en befogad tillrättavisning som har till syfte att upprätthålla ordning och god miljö. Detta är inte förbjudet i barn- och elevskyddslagen.

Barn eller elev får inte utsättas för repressalier på grund av att det anmält eller påtalat att någon handlat i strid mot lagen eller att det medverkat i någon utredning enligt denna lag.

Tydliga roller

Huvudmans ansvar

Hedemora kommun är ansvarig för att det upprättas en plan för de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever och att dessa genomförs.

Vidare är Hedemora kommun ansvarig för att personalen fullgör sina skyldigheter enligt lagen.

Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheter kring anmäld kränkning.

Förskolechef/Rektors ansvar

I verksamheten är förskolechef/rektor ansvarig för att en plan upprättas och åtgärder/aktiviteter genomförs.

En förskolechef/rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Se till att alla personal, barn/elever och vårdnadshavare känner till Trygghetsplanen

Årligen upprätta, utvärdera och utveckla en plan i samverkan med personal, barn/elever och informera vårdnadshavare.

Dokumentera misstänkt kränkning och vidtagna åtgärder

Personalens ansvar

Följa Trygghetsplanen

Vid kännedom om kränkande behandling anmäla detta till förskolechefen/rektorn.

Dokumentera misstänkt kränkning och vidtagna åtgärder

Barn och elevers informella ansvar

Berätta för vuxen om misstänkt kränkande behandling

Följa ordningsreglerna och bemöta andra elever på ett respektfullt sätt.

Analys av trygghetsarbetet från föregående läsår

Analys

Under föregående år så användes den förvaltningsövergripande enkäten för elever i år 5, pedagoger och vårdnadshavare. När resultatet från enkäten sammanställts så kan vi se att den ger ett för vagt underlag till att dra några större slutsatser om trygghetsarbetet på skolan.

I enkäten går det inte att avläsa någonting djupare kring svarens innebörd och då är det svårt att veta hur vi ska komma åt detta/gå vidare. Enkäterna behöver uppdateras med mer djupgående frågor. Eller tillämpa andra verktyg vid avvikande slutsatser av sammanställningen av enkäterna.

Rastvärdarna som är anställda på skolan har en betydande roll vid upptäckandet att elever blir utsatta för kränkande behandling. De kan då snabbt tillkalla ansvarslärare eller annan personal. Och om det behövs att en mobbingutredning startar kan det göra snabbare.

Åtgärd

- Sätta ihop en ny enkät med frågor som rör tryggheten på skolan där möjlighet till mer utvecklade svar kan ges. Det bör vara en digital och anonym enkät som är enkel och smidig att genomföra och som större delen av skolans elever får göra. Det kan vara olika versioner anpassade för de olika åldrarna.
- Återkoppling till eleverna regelbundet på genomförda undersökningar
- Se över möjligheten till snabbfrågor, ex trycka på en knapp utifrån dagens fråga

Information om trygghetsarbetet

Mål: Alla anställda, barn/elever och vårdnadshavare ska känna till Trygghetsplanen och de lagar som ligger till grund för planen.

Aktiviteter för att nå målen:

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
Rektor går igenom trygghetsplanen med all personal	Första APT	Rektor
Trygghetsplanen presenteras på höstens föräldramöte.	Vid första föräldramötet	Rektor/ personalen
Trygghetsplanen finns på kommunens hemsida.	Vid terminsstart	Rektor
Vårdnadshavare erbjuds en papperskopia av Trygghetsplanen.	Vid första föräldramötet	Klasslärare eller annan ansvarig pedagog
Eleverna informeras om Trygghetsplanen.	Vid första klassrådet	Klasslärare eller annan ansvarig pedagog
Ett exemplar av Trygghetsplanen finns i klassrummet	Efter första klassrådet	Klasslärare eller annan ansvarig pedagog

Utvärdering: Tidpunkt: vecka 41. Ansvarig: Ledningsgruppen

Barn och elevers delaktighet i trygghetsarbetet

Mål: Eleverna ska vara delaktiga i skolans trygghetsarbete

Aktiviteter för att nå målen:

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
Klasslärare går igenom och diskuterar Trygghetsplanen med eleverna.	Vid första klassrådet och under läsåret.	Klasslärare eller annan ansvarig pedagog
Trivsel och ordningsregler finns med som punkter på klassråd.	Varje klassråd	Klasslärare eller annan ansvarig pedagog
Eleverna är med och utformar ordningsreglerna i klassrummet.	Lsårets första klassråd	Klasslärare eller annan ansvarig pedagog
Elevrådet diskuterar skolgårdsregler	Elevrådsmöten	Elevrådets styrelse
Vi har faddergrupper med elever från F-klass till åk 6.	Vid skolstart	Planeringsteam

Utvärdering: Tidpunkt: vecka 41. Ansvarig: Ledningsgruppen

Barn och elevers rättighet till stöd när hon/han känner sig kränkt.

Mål: Eleven får och känner stöd när hon/han känner sig kränkt

Aktiviteter för att nå målen

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
Det finns vuxna på skolan som eleven kan prata med inklusive skolsköterska och rektor.	Omgående vid behov	All personal
När ett ärende kommer till skolans kännedom inleds en utredning.	Senast följande skoldag efter att ärendet kommer till skolans kännedom	Arbetslagledarna/Rektor

Kartläggning och nulägesanalys

Mål med kartläggning: Att undersöka om diskriminering och kränkande behandling förekommer på skolan och få kännedom om områden i Trygghetsplanen behöver förbättras.

Aktiviteter för att nå målen

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
Planerade samtal och möten (klassråd, elevråd, LEHT)	Klassråd = en gång/vecka Elevråd= Varje fredag LEHT = 2 gång/månad	Klasslärare Elevrådsansvarig Rektor
Individuella utvecklingssamtal med elever och vårdnadshavare.	En gång/termin, eller fler tillfällen vid behov	Klasslärare eller annan ansvarig pedagog
Personal deltar i utvärdering och utformning av Trygghetsplanen	Kontinuerligt	All personal
Elevråd och rektor gör kartläggning över skolgården	Två gånger/läsår. Senast vid höstlovet och påsklovet	Rektor Rastvärdarna
Elever i åk 5 svarar på SKOP-enkäten	November	Klasslärare eller annan ansvarig pedagog
Elever F-6 svarar på Trivselenkäten	Februari	Klasslärare eller annan ansvarig pedagog
Elevernas vårdnadshavare i åk 2 och 5 svarar på föräldraenkät	Februari	Klasslärare eller annan ansvarig pedagog skickar hem enkät
Rapporterade kränkningar och vidtagna åtgärder dokumenteras och diarieförs	Vid aktuellt ärende	Ledningsgruppen
Arbetslagen gör en genomgång av rutiner och regler för att förhindra strukturell, indirekt diskriminering.	Innan skolstart	All personal

Mål och konkreta åtgärder för att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter

Kön

Mål: Ingen ska bli diskriminerad eller kränkt p.g.a. sitt kön. Vi ska ha en skola där jämställdhet är en självklarhet och där jämställdhet genomsyrar verksamheten. Alla pedagoger ska arbeta efter att alla elever får lika mycket talutrymme och behandlas lika i skolan.

Främjande aktiviteter

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
--------	----------	--------

Kartläggning av flickors och pojkars rastaktiviteter	I samband med höstens kartläggning av skolgården, innan höstlovet	Rastvärdarna som finns ute under vecka 43
Personalen planerar verksamheten utifrån ett jämställdhetsperspektiv	Kontinuerligt	All personal
Vi arbetar med att lära eleverna lyssna på den som har ordet.	Kontinuerligt	Klassläraren och eleverna
Turas om att gå in först i klassrum, matsal etc för att få ett lugnt arbetsklimat.	Kontinuerligt	Klassläraren och eleverna
Högläsning ur böcker med perspektiv på jämställdhet .	Kontinuerligt	
Återkommande diskussioner, dels i könblandade men även i könshomogena grupper, med syfte att lära sig av varandra.	Under läsåret	Klassläraren och eleverna
År 4 Genom drama och rollspel bli medveten om olika könsroller. Eleverna ska tränas att visa ömsesidig respekt i det dagliga skolarbetet.	Varje vecka	Klassläraren och eleverna
År 5 Studera flickors och pojkars roller i litteraturen. Eleverna ska bli medvetna om litteraturens påverkan.	Under läsåret	Klassläraren och eleverna
År 6 Studera medias bild av könsroller. Tolka och analysera reklam för att eleverna ska bli medvetna om hur de påverkas.	Under temat Media	Klassläraren och eleverna
Alla aktiviteter utformas så att alla elever, flickor och pojkar, kan delta	Kontinuerligt	All personal
Talutrymmesobservation	Varje läsår	Elevrådet ansvarar och den följs upp i klasserna.
Pedagogen fördelar talutrymmet i klassrummet	Kontinuerligt	Ansvarig pedagog i klassrummet
Diskussioner om kön och	När det är aktuellt, t ex vid	Klasslärare eller annan

genus tas upp inom olika undervisningsämnen.	diskussioner om film, böcker, reklam eller familjer.	ansvarig pedagog
--	--	------------------

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Mål: Ingen ska bli diskriminerad eller kränkt p.g.a. könsöverskridande identitet eller uttryck.

Främjande aktiviteter

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
Diskussioner med elever om allas lika värde	Integrerat i all undervisning	All personal

Etnisk tillhörighet

Mål: Alla ska ha samma rättigheter, oavsett etnisk tillhörighet.

Främjande aktiviteter

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
Diskussioner i undervisningen som ökar elevernas förståelse för varandra. Här kan elever med annan etnisk tillhörighet vara en värdefull källa.	Integrerat i all undervisning	Klasslärare eller annan ansvarig pedagog
I undervisningen lära om andra länder och dess traditioner samt minoriteter i Sverige och deras traditioner.	I samband med att man läser Sverige, Europa och världen, samt vid olika högtider.	Klasslärare eller annan ansvarig pedagog
Elever med annat modersmål erbjuds i möjligaste mån modersmålsundervisning	Vid behov	Rektor
Integrationsdag	Under höstterminen	Integrationsgruppen

Religion eller annan trosuppfattning

Mål: Alla ska ha samma rättigheter, oavsett religion eller annan trosuppfattning.

Främjande aktiviteter

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
Diskussioner i	Integrerat i all	Klasslärare eller annan

undervisningen som ökar elevernas förståelse för varandra. Se olikheter i andras religioner som en tillgång.	undervisning	ansvarig pedagog
I undervisningen lära om andra länders religioner och traditioner	Integrerat i all undervisning	Klasslärare eller annan ansvarig pedagog
I matsalen serveras maträtter som alla kan äta oavsett religion	När det finns elever med behov av det	Rektor/Kostchef

Funktionsvariationer

Mål: Alla ska ha samma rättigheter och möjligheter oavsett funktionshinder. Alla elever och personal med funktionshinder ska känna sig trygga i mötet med andra på skolan.

Främjande aktiviteter

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
Vi utgår från eleven med funktionsvariationer när aktiviteter planeras.	Vid planering av verksamheten	All personal
Skollokalerna ska vara utrustade med nödvändiga hjälpmedel, t.ex. dörröppnare, hissar m.m.		Rektor
Undervisningen ska vara anpassad så att den även passar enskilda elever med olika funktionsvariationer, t.ex. genom att planera in pauser, ge extra tid.	I den dagliga verksamheten	Klasslärare eller annan ansvarig pedagog

Sexuell läggning

Mål: Ingen ska känna sig diskriminerad eller kränkt p.g.a. sexuell läggning.

Främjande aktiviteter

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
Diskussioner i undervisningen som ökar elevernas förståelse för varandra	I åk 5 eller 6 i samband med att man läser om kroppen diskutera frågor om identitet, jämställdhet, relationer, kärlek och ansvar	Klasslärare eller annan ansvarig pedagog
I de yngre åldrarna diskuteras olika familjebildningar	I åk 1-4 samband med att man läser om könsroller, jämställdhet och relationer	Klasslärare eller annan ansvarig pedagog

Ålder

Mål: Ingen ska bli diskriminerad eller kränkt p.g.a. sin ålder.

Främjande aktiviteter

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
Vid planering av verksamheten måste personal uppmärksamma att t.ex. åldersgränser inte utesluter någon från verksamheten.	Vid planering av verksamheten	All personal

Förebygga kränkande behandling/Handlingsplan

Mål: Alla elever, flickor och pojkar, ska känna sig trygga i skolan med alla elever och vuxna, samt på hela skolans område

Främjande aktiviteter

Åtgärd	Tidpunkt	Ansvar
Rastvärdar som är väl synliga genom att cirkulera runt området och att använda reflexvästar	Alla raster	Rastvärd
Om rastvärden är frånvarande ska den se till att någon annan tar vakten. Om personen är sjuk tar vikarie rastvakten eller någon annan i personalgruppen	Vid frånvaro	Rastvärd/Vikarie/Arbetslag ledarna
Vuxna finns med vid matsal och vid omklädningsrum	Vid lunch och idrottslektioner	All personal Idrottslärare
Kartläggning av skolgård	Två gånger/läsår. Senast vid höstlovet och påsklovet	Rektor och elevrådet
Personal lyssnar aktivt på eleven och tar deras åsikter/tankar på allvar och för vidare vid behov till arbetslaget	Vid behov	All personal
Eleverna har bestämda platser i kapprum, klassrum och matsal	I samband med skolstarten	Klasslärare
Personal gör lagindelningar och gruppindelningar	Vid behov	All personal
Elevernars trygghet är en stående punkt på: arbetsplatsträffarna, föräldra-	Varje möte	Rektor, ansvarig pedagog

möten, klassråd		
Pedagogen tar ansvar för att det är arbetsro i klassrummet	Vid klassrumsarbete	Klasslärare eller annan ansvarig pedagog
All personal är väl bekant med skolans ordningsregler och konsekvent i sitt handlande		All personal

Upptäcka

Mål: Vi ska motverka alla former av kränkande behandling och diskriminering om det finns på skolan.

Främjande och förebyggande aktiviteter:

Alla vuxna i skolan arbetar för att främja likabehandling och för att motverka diskriminering. Vi visar konsekvent att vi inte accepterar intolerans och bristande respekt t ex genom att genast reagera om sådant händer.

Om elev kränkt elev

Om du som elev blir illa behandlad, känner dig utsatt eller otrygg, tala med en vuxen på skolan som du känner förtroende för, och berätta vad du upplevt. Du som förälder kan vända dig till personalen eller rektor på skolan. Man kan också berätta om man ser att ett annat barn på skolan far illa.

Om personal kränkt elev

Om du som elev blir illa behandlad eller kränkt av en vuxen, tala med någon annan vuxen på skolan som du känner förtroende för och/eller berätta för dina föräldrar. Du kan också vända dig till skolsköterska eller rektor.

Rutiner för utredning, åtgärder, dokumentation och uppföljning

Utreda och åtgärda

När ett ärende kommer till vår kännedom inleds normalt redan samma dag eller senast följande dags morgon en utredning och beslutas om vilka lärare som ansvarar för arbetet.

Arbetsgång vid misstänkt kränkande behandling.

1. Vid misstanke om diskriminering, trakasserier, annan kränkande behandling eller misstänkt mobbning kontaktar den som får kännedom om saken en arbetslagledare eller rektor.
2. Lagledarna initierar utredning och allvarssamtal med berörda elever.
3. Samtalen ska leda till en överenskommelse om hur kränkande behandling ska stoppas.
4. Utredarna kontaktar berörda elevers föräldrar och rektor samt berörd personal inom fritidsverksamheten.
5. En uppföljning ska alltid ske inom 2 veckor.
6. Utredarna kontaktar berörda elevers föräldrar efter uppföljningssamtalen.
7. Om inte problemet upphör meddelas rektor, som har ansvar för att fortsätta åtgärder vidtas. (Elevsamarådsmöte, polisanmälan eller annat.)
8. Varje ärende dokumenteras och handläggningen utvärderas av ledningsgruppen.

Om rektor får anmälan om att en vuxen kränker något barn på skolan följs denna arbetsgång:

1. Rektor sammankallar F – 6 rektorerna för samråd. Arbete för att inleda ev utredning påbörjas samma dag eller senast dagen efter det att frågan aktualiserats till rektor.
2. Utredning genomförs som samtal med det berörda barnet/eleven av rektor tillsammans med ytterligare en rektor som bisittare. Samtal hålls på samma sätt med berörd personal.
3. En rapport formuleras där en analys och en bedömning ska finnas med. Vid behov upprättas en handlingsplan.
4. Vårdnadshavare informeras om utredningens innehåll. Förvaltningsledning informeras om den bedömning som rektorsteamet gjort.
5. Rektor tar i samråd med förvaltningsledningen ställning till om fackligt ombud ska informeras.
6. Rektor följer upp ärendet med eleven och personalen var för sig, först två gånger med en veckas mellanrum och därefter en gång i månaden vid två tillfällen.
7. Utredning, handlingsplaner och samtal dokumenteras.

Uppföljning och utvärdering

Resultaten av kartläggning diskuteras och analyseras och utgör ett särskilt avsnitt i den kvalitetsredovisning som görs efter varje läsår. De åtgärder som beskrivs i kvalitetsredovisningen förs in i den nya trygghetsplanen.

Ansvar/kommunikation

Rektor är ansvarig för skolans arbete att främja likabehandling och motverka diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Rektor är också ansvarig för att all personal. Alla barn/elever och vårdnadshavare känner till skolans trygghetsplan.

I de fall problemen inte löses av verksamheten kan barn/elev/vårdnadshavare vända sig till;

Barn- och elevombudsmannen, beo@skolinspektionen.se www.skolinspektionen.se

Diskrimineringsombudsmannen DO, do@do.se, www.do.se

Resultat av uppföljning och utvärdering redovisas i kvalitetsredovisningen.